EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 30. 9. 2020
COM(2020) 603 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Hodnotenie v polovici trvania programu na podporu štrukturálnych reforiem

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Hodnotenie v polovici trvania programu na podporu štrukturálnych reforiem

ÚVOD

Bez reforiem na podporu rastu hospodárstva stagnujú a upadajú. Vykonávanie dobre navrhnutých reforiem pomáha zvyšovať produktivitu, urýchľovať konvergenciu, posilňovať odolnosť hospodárstva a zlepšovať poskytovanie verejných služieb ako súdnictvo, zdravotníctvo a školstvo. **Program na podporu štrukturálnych reforiem** (SRSP) pomáha členským štátom EÚ navrhovať a vykonávať reformy na podporu rastu tým, že vnútroštátnym orgánom poskytuje správne odborné znalosti. Podpora môže mať napríklad formu strategického a právneho poradenstva, štúdií, odbornej prípravy a návštev expertov na mieste. Môžu ju poskytovať medzinárodné organizácie, verejné orgány, konzultantské spoločnosti alebo vlastní zamestnanci Európskej komisie. Program riadi Generálne riaditeľstvo pre podporu štrukturálnych reforiem (GR REFORM) s **rozpočtom 222,8 mil. EUR na roky 2017 – 2020**.

V súlade s nariadením o programe SRSP[1] bol program podrobený **hodnoteniu v polovici trvania**. Cieľom bolo preskúmať doterajší výkon programu SRSP na základe piatich hodnotiacich kritérií (relevantnosť, účinnosť, efektívnosť, súdržnosť a pridaná hodnota EÚ) a získať skúsenosti potrebné pre možné vylepšenia v budúcnosti. Zamestnanci Komisie v tejto správe prezentujú zistenia a zamýšľajú sa nad nimi.

METÓDA

Hodnotenie v polovici trvania sa vzťahovalo na rozpočtové cykly programu na roky 2017 a 2018, prípravnú akciu na rok 2016[2] a projekty financované prostredníctvom dobrovoľných presunov dodatočných zdrojov[3] do rozpočtu programu SRSP zo strany Grécka a Bulharska v roku 2018. Nezávislý externý dodávateľ vypracoval hodnotiacu štúdiu na tento účel[4]. Štúdia sa realizovala počas obdobia 12 mesiacov so začiatkom v novembri 2018.

---

[1] Článok 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/825, Ú. v. EÚ L 129, 19.5.2017, s. 1 – 16, zmeneného nariadením (EÚ) 2018/1671, Ú. v. EÚ L 284, 12.11.2018, s. 3 – 5.

[2] Európska komisia (2017), príloha k rozhodnutiu Komisie z 26. januára 2017, ktorým sa mení rozhodnutie Komisie C(2016) 4011 o prijatí rozhodnutia o financovaní prípravnej akcie „Rozvoj kapacít a budovanie inštitúcií na podporu vykonávania hospodárskych reforiem“, C(2017) 304 final, Brusel.

[3] Článok 11 nariadenia o programe SRSP odkazuje na dobrovoľné príspevky, ktoré členský štát môže previesť z európskych štrukturálnych a investičných fondov do programu SRSP, aby ich tento konkrétny štát mohol použiť.

[4] Ernst & Young, „Hodnotenie v polovici trvania programu na podporu štrukturálnych reforiem (SRSP) 2017 – 2020“ (2020), k dispozícii: https://data.europa.eu/doi/10.2887/656262. Zhrnutia k dispozícii: https://data.europa.eu/doi/10.2887/584399 (v angličtine), https://data.europa.eu/doi/10.2887/244815 (vo francúzštine) a https://data.europa.eu/doi/10.2887/530192 (v nemčine).

Celkovo sa v hodnotení analyzovalo viac ako 300 projektov technickej podpory v 24 členských štátoch pomocou rôznych metód zberu údajov, konkrétne sekundárneho výskumu, analýzy údajov z interného informačného systému Komisie, ktorý používa GR REFORM na správu programu SRSP, cielených rozhovorov so zainteresovanými stranami, cielených online konzultácií a prípadových štúdií. Komisia takisto realizovala verejné konzultácie na účely získania podnetov od širokej verejnosti, podnikov, odborových zväzov a záujmových skupín.

Komisia sa domnieva, že kvalita získaných dôkazov je uspokojivá. Spoľahlivosť zistení najviac obmedzovala skutočnosť, že program SRSP existoval v čase hodnotenia len veľmi krátko a veľa projektov technickej podpory ešte stále prebiehalo. Táto správa preto poskytuje iba prvotné závery a nadobudnuté skúsenosti, ktoré sa v priebehu vykonávania programu môžu meniť.

VYKONÁVANIE PROGRAMU

Program SRSP mal v rokoch 2017 a 2018 rozpočet 53 mil. EUR[5]. V priebehu rozpočtového cyklu na rok 2017 bolo z 271 predložených žiadostí zo 16 členských štátov vybraných 159 na financovanie. V priebehu rozpočtového cyklu na rok 2018 bolo zo 444 predložených žiadostí z 24 členských štátov vybraných 146 na financovanie. V rámci obidvoch rozpočtových cyklov sa **viac ako polovica vybraných žiadostí na technickú podporu týkala vykonávania výziev identifikovaných v kontexte procesov správy hospodárskych záležitostí**, najmä vykonávaním odporúčaní pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra.

Viac ako polovica zo všetkých hodnotených projektov v rámci rozpočtových cyklov na roky 2017 a 2018 sa vykonávala v siedmich členských štátoch (Rumunsko, Chorvátsko, Malta, Cyprus, Litva, Slovinsko a Poľsko). Schválený rozpočet hodnotených projektov na roky 2017 a 2018 zahŕňal rast a podnikateľské prostredie (13,5 mil. EUR), trh práce, vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálne služby (11,4 mil. EUR), správu príjmov a riadenie verejných financií (9,1 mil. EUR), finančný sektor a prístup k financovaniu (7 mil. EUR) a správu a verejnú správu (6,8 mil. EUR). Tri typy poskytovateľov technickej podpory, ktorí sa najviac zapájali do realizácie týchto hodnotených projektov, boli medzinárodné organizácie (37 %), súkromné spoločnosti (22 %) a vládne orgány (8 %). V **čase hodnotenia v polovici trvania bolo dokončených 22 % projektov.**

HLAVNÉ ZISTENIA

Pokiaľ ide o **relevantnosť** programu SRSP, zo zistení hodnotenia vyplýva, že v rámci programu SRSP sa vo veľkej miere riešia potreby členských štátov. Podľa konzultovaných zainteresovaných strán je program SRSP vhodným nástrojom na poskytovanie technickej podpory členským štátom pri navrhovaní a vykonávaní reforiem na udržanie rastu. Program sa vníma ako významný nástroj na zlepšenie schopnosti členských štátov určiť efektívnejšie postupy a metodiky. Členské štáty okrem toho ocenili najmä vysoký stupeň pružnosti, jednoduchosť postupov zadávania zákaziek a postupov vykonávania, ktoré riadi Komisia,

[5] Rozpočet programu SRSP na rok 2017: 22,5 mil. EUR, rozpočet programu SRSP na rok 2018: 30,5 mil. EUR.

a neexistenciu požiadaviek na spolufinancovanie. Zistenia takisto naznačujú, že reformy naďalej potrebujú technickú podporu. Dokazuje to aj zvýšenie dopytu členských štátov po technickej podpore v priebehu rokov.

Pokiaľ ide o **účinnosť** programu SRSP, zo zistení vyplýva, že projekty financované v rámci programu SRSP sú vo všeobecnosti dobre navrhnuté a zohľadňujú potreby a osobitnú situáciu prijímajúcich orgánov, ktoré požiadali o podporu. Zohľadňujú sa aj príslušné sociálno-hospodárske dôsledky a navrhnuté opatrenia sú často uskutočniteľné a majú realistické harmonogramy. Zistenia ďalej ukazujú, že program SRSP smeruje k dosiahnutiu svojich cieľov. Väčšina projektov technickej podpory pravdepodobne dosiahne svoje výsledky alebo ich už dosiahla. Z dôkazov vyplýva, že zmeny v politickej štruktúre prijímajúcich orgánov a nedostatočná spolupráca medzi zainteresovanými stranami sú veľkými prekážkami pri dosahovaní výstupov projektov. Komplexné hodnotenie dosahu programu sa vykoná v neskoršej fáze.

Zo zistení hodnotenia vyplýva, že správa programu SRSP je **efektívna**. Súčasný interný informačný systém Komisie je ako monitorovací nástroj vo veľkej miere primeraný, hoci v čase hodnotenia boli stále potrebné ďalšie zlepšenia. Navyše všetky odbory Komisie, s ktorými sa uskutočnil rozhovor, uviedli, že ich spolupráca s GR REFORM bola efektívna. Pokiaľ ide o nákladovú účinnosť, zistenia naznačujú, že dosiahnuté výsledky sú úmerné pridelenému rozpočtu. Vzhľadom na obmedzenia analýzy sa akcie financované programom SRSP zatiaľ môžu považovať za nákladovo efektívne. Dôkazy napokon ukazujú, že miera čerpania programu je v súlade s dvojročným trvaním projektového cyklu programu SRSP. Preto možno dospieť k záveru, že program SRSP je časovo efektívny z hľadiska plnenia rozpočtu. Zo zistení zároveň vyplýva, že by sa mohli zvážiť spoločné normy na monitorovanie technickej podpory na vnútroštátnej úrovni. Ďalšia pozornosť by mohla byť venovaná niektorým menším rizikám oneskorenia pri postupoch zadávania zákaziek.

Pokiaľ ide o **súdržnosť** programu, analýzou sa preukazuje, že jednotlivé zložky intervenčnej logiky programu SRSP sú navzájom logicky prepojené. Program je takisto dobre začlenený do európskeho semestra, rámca Komisie na koordináciu hospodárskych politík. Z dôkazov vyplýva, že GR REFORM zaviedlo vhodný koordinačný mechanizmus technickej podpory. Tento koordinačný mechanizmus umožňuje včas identifikovať potenciálne synergie a pomáha predchádzať duplicitnému financovaniu činností, ktoré už sú financované z iných fondov a programov EÚ. Rozhovory s inými oddeleniami Komisie potvrdzujú, že komplementárnosť medzi programom SRSP a inými programami je do značnej miery zabezpečená. Niektoré generálne riaditeľstvá Komisie poukázali aj na skutočnosť, že podpora programu SRSP nie je zosúladená s ich programovým obdobím, čo predstavuje výzvy pre iné programy EÚ s príbuznými cieľmi. Zo zistení takisto vyplýva, že členské štáty by museli zvýšiť svoju schopnosť vykonávať dôkladnejšie kontroly s cieľom identifikovať duplicitné financovanie.

V hodnotení sa nakoniec zdôrazňuje jasná **pridaná hodnota EÚ** programu. Cieľom technickej podpory poskytovanej v rámci programu SRSP je zameriavať sa na tie reformné výzvy, ktoré členské štáty nemôžu riešiť na vnútroštátnej úrovni, ale pre ktoré potrebujú získať podporu na úrovni EÚ z dôvodu obmedzení kapacity alebo znalostí. Okrem toho

projekty technickej podpory veľmi často poskytujú platformu na výmenu osvedčených postupov a nadobudnutých skúseností medzi členskými štátmi. Z hľadiska pridanej hodnoty EÚ ide o zásadné prvky, ktoré mal program SRSP priniesť. Výmena informácií medzi prijímajúcimi orgánmi v rôznych členských štátoch by sa však mohla ďalej zlepšovať, aby sa umožnila optimalizácia synergií a spoločného hľadania riešení.

ZÁVER

Komisia sa domnieva, že zistenia vyplývajúce z hodnotenia v polovici trvania sú uspokojivé a primerané rozsahu realizácie programu. Na základe výsledkov hodnotenia v polovici trvania **Komisia zastáva názor, že program na podporu štrukturálnych reforiem smeruje k dosiahnutiu vopred stanovených cieľov a má potenciál rozširovať sa.** Uvedené nadobudnuté skúsenosti sa náležite zohľadnia. Komisia zároveň uznáva, že konečné závery o výkonnosti programu nemožno v tomto bode vyvodiť vzhľadom na to, že hodnotenie v polovici trvania sa uskutočnilo v počiatočnom štádiu vykonávania programu. Komisia posúdi najmä vplyv programu ako súčasť hodnotenia *ex post*.